

Valtion aluehallinnon uudistus ja kunnat

Hallintovaliokunta 8.4.2025

Mari Kuparinen ja Marko Nurmikolu

Uudistuksen lähtökohta:

Valtio organisoii aluehallinnon tehtäviään uudelleen.

Kunta – valtio –suhteeseen ei muutoksia.

Hyvä, MUTTA...

- valtion aluehallinnon tehtävillä on lukuisia yhtymäpintoja kuntien tehtävien kanssa, joten muutoksella on väistämättä vaikutuksia kuntiin ja myös maakunnan liittoihin. Näitä yhdyspintoja ei HE:ssä tunnisteta riittäväällä tavalla.
 - Uudistuksen jatkovalmistelussa on tarpeen arvioida tarkemmin uudistuksen vaikutuksia kuntiin yhteistyössä kuntasektorin kanssa.
- Uudistuksessa valtion virastojen koko ja toimialueet suurenevat ja siksi
 - On tärkeää, että **valtion aluehallinto pysyy alueilla, on aidosti läsnä ja toimii kehittäjäkumppanina kunnille** ja maakunnille. Voidakseen toimia tehokkaasti ja onnistuakseen esim. ohjaus-, neuvonta- ja valvontatehtävissään valtion aluehallinnon tulee tuntea paikalliset ja alueelliset olosuhteet
 - Tarvitaan uudenlaisia yhteistyörakenteita ja -malleja uusien virastojen suhteesta kuntiin ja maakuntiin, mielellään säädösperusteisesti

Kuntien elinvoimatehtävät

Kunta kouluttaa osaajia

- Työelämän tarpeita vastaava ammatillinen koulutus – omistajaohjaus
- Oppilaitosten ja korkeakoulujen yritysysteistyö
- Kunta tukee peruskoulutuksen edellytysten säilyttämisessä

Sivistys ja opetus,
ammatillinen koulutus

Kotoutuminen ja
maahanmuutto

Työllisyyspalvelut –
uusi tehtävä

Kunta etsii osaajia

- TE-palvelujen avulla osaajia yrityksiin sekä Suomesta että ulkomailta (KV-rekry)
- Palvelut tukemaan nopeaa työllistymistä ja työvoiman saatavuutta
- Yritysten kasvun mahdollistava työvoiman saatavuus
- Ei pelkästään työllisyyden edistämistä vaan alueen elinvoiman edistämistä
- Työperäinen maahanmuutto ja vieraskieliset palvelut

Asuminen ja ympäristö
Yhdyskuntasuunnittelu

Vapaa-aika,
hyvinvointi,
liikunta, kulttuuri

Osaajapula

Elinvoimaiset
yritykset,
yritysten
kehittäminen

Kunta kaavoittaa ja luvittaa yritystoimintaa ja pitää yllä toimivan arjen infraa

- Vihreän siirtymän investoinnit
- Asuntotarjonta tukemaan työvoiman saatavuutta
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Etätyö ja verkkoyhteydet

Kunnassa on veto- ja pitovoimaa

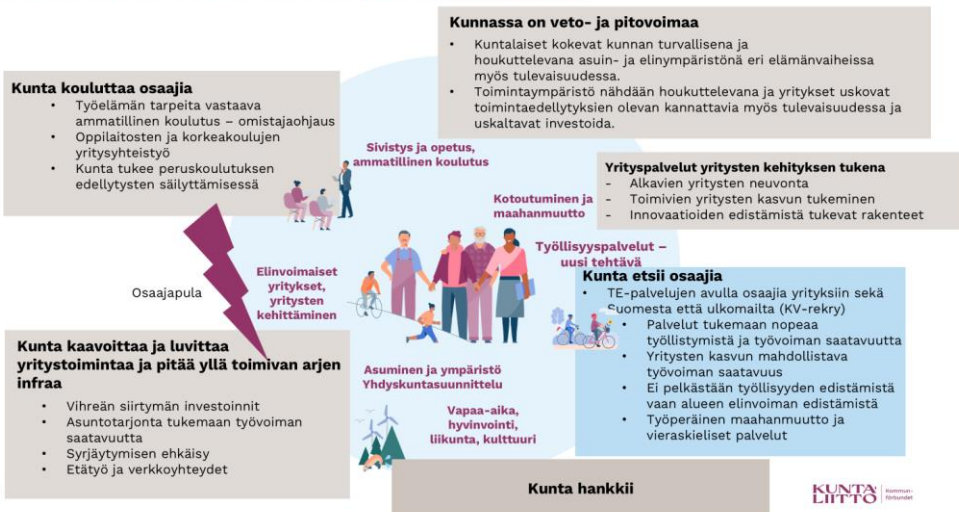
- Kuntalaiset kokevat kunnan turvallisena ja houkuttelevana asuin- ja elinympäristönä eri elämänvaiheissa myös tulevaisuudessa.
- Toimintaympäristö nähdään houkuttelevana ja yritykset uskovat toimintaedellytysten olevan kannattavia myös tulevaisuudessa ja uskaltavat investoida.

Kunta hankkii

Alueellinen elinvoiman ekosysteemi ja uudistuva valtion aluehallinto

Kuntien elinvoimatehtävät

Kuntien elinvoimatehtävät

Elinvoimakeskusten tehtäviä

- Työllisyyden, osaavan työvoiman saatavuuden ja kulttuurin edistäminen
- Maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen
- Liikennejärjestelmän toimivuus
- Yritystoiminnan kestävä kasvu, TKI-toiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky
- EU:n alue- ja rakennepol. Ohjelman toimeenpano
- Aluekehittäminen

Kuntien yhteistyökumppanit hajautuvat ympäristö, alueidenkäyttö ja tekniikka

ELY-keskukset

Lupa- ja valvontav.

- Ympäristöterv.huolto
- Alueiden käytön tukeminen ja valvonta??
- Rakentaminen
- Ympäristönsuojelu
- Vesitalous
- Jätehuolto

Elinvoimakeskukset

- Vesihuollon valvonta
- Kulttuuriympäristö
- Luonnon monimuotoisuus
- Alueiden käytön edistäminen
- Ilmastotyö

Ruokavirasto ja Traficom (+ Tukes)

- Ympäristöterv.huolto
- Joukkoliikenneasiat

Varautuminen